

MEDEDELING

Referentienummer:	MLER_160
Datum:	2014-04-30
Gewijzigd:	2021-06-09
Contact:	Dienst Lerenden arnoud.reusens@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 07 96 katrien.bressers@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 07 25 kaat.hendrickx@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 06 41
	Dienst Personeel Specifiek voor punt 3: dienst_personeel@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 07 01

Enkele technische aandachtspunten i.v.m. de samenstelling en de werking van een delibererende klassenraad

1 Situering

De Algemene Pedagogische Reglementering voor het voltijds secundair onderwijs nr. 3 (APR 3) over “De delibererende klassenraad op het einde van het schooljaar” bevat reglementaire aandachtspunten en aanbevelingen die relevant zijn voor elk lid van een delibererende klassenraad.

Enkele technische bijzonderheden die verband houden met de samenstelling en de werking van de delibererende klassenraad, zijn vooral relevant voor de voorzitter van de delibererende klassenraad. Omdat ze de APR 3 - bedoeld voor de leraar als lid van de klassenraad - zouden verzwaren, komen ze daar niet aan bod. We lichten ze toe in deze mededeling.

De reglementering zelf is terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (hierna: het Organisatiebesluit), [artikel 5](#).

2 Een afgevaardigde van de directeur als voorzitter

Organisatiebesluit, art. 5, §2, 1°, a:

De delibererende klassenraad bestaat uit:

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken:

- a) de directeur of een afgevaardigde van de directeur, die de delibererende klassenraad voorzigt;*
- b) ...*

Een directeur kan zich als voorzitter laten afvaardigen door een ander personeelslid van de school, bv. een ander lid van de delibererende klassenraad. Hij mag zich ook laten afvaardigen door een

personeelslid van een andere school maar van hetzelfde schoolbestuur. De klassenraad is immers een emanatie van het schoolbestuur. In dat laatste geval wordt die beslissing best bekrachtigd door het bestuursorgaan van de vzw.

Voorbeeld

Een school met een autonome eerste graad is op dezelfde campus gelegen als de bovenbouwschool. De directeur van de eerste graad fungeert als pedagogisch directeur voor het geheel; de directeur van de bovenbouwschool is de financieel en logistiek directeur. Het is toegelaten dat de directeur van de eerste graad alle klassenraden voorziet, ook die van de bovenbouwschool.

3 In functie zijn op de deliberatiedatum

Organisatiebesluit, art. 5, §2, 1°, b:

§ 2. De delibererende klassenraad bestaat uit:

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken:

a) (...)

b) de leden van het onderwijzend personeel die voldoen aan al de volgende voorwaarden:

1) ze hebben onderwijs verstrekt aan de leerling tijdens het schooljaar in kwestie in een bepaald leerjaar, een bepaalde onderwijsvorm en onderverdeling;

2) ze zijn op de deliberatiedatum in functie. Van die voorwaarde kan door de voorzitter worden afgeweken voor tijdelijke personeelsleden, met dien verstande dat het aantal stemgerechtigde leden er niet door kan worden uitgebreid;

Algemeen gesteld mogen alleen leraren die “op de deliberatiedatum in functie zijn”, mee delibereren. Een leraar die in de loop van het schooljaar met pensioen gaat, kan dus niet meer bij de deliberatie op het einde van het schooljaar worden betrokken.

Voor tijdelijke personeelsleden kan worden afgeweken van de eis dat ze in functie moeten zijn op de deliberatiedatum. Een tijdelijk personeelslid dat een groot deel van het schooljaar aan de betrokken leerlingen les gegeven heeft, mag op de deliberatie aanwezig zijn, zelfs indien hij op die datum niet meer in functie is. In geval er echter effectief gestemd moet worden, kan er slechts één stem worden uitgebracht, nl. door de leraar die op de deliberatiedatum in functie is.

Tijdelijk aangestelde personeelsleden zijn verplicht deel te nemen aan de delibererende klassenraden, tenzij hun arbeidsovereenkomst op dat ogenblik reeds zou verbroken zijn. Een **tijdelijke** leraar die benoemd wordt op 1 juli, maakt vanaf dan wel deel uit van de delibererende klassenraad, tenzij hij tijdens het schooljaar in kwestie in het geheel geen onderwijs heeft verstrekt aan de betrokken leerling.

Zoals verder toegelicht in de mededeling over “[Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur \(gewoon en buitengewoon secundair onderwijs\)](#)” (M_PER_2018_056) wordt een tijdelijke aanstelling beëindigd:

- voor een personeelslid dat aangesteld is voor bepaalde duur: uiterlijk op het einde van het schooljaar (31 augustus);
- voor een interimaris: wanneer de titularis (administratief gezien) opnieuw in dienst komt;
- door een ontslag of door een beëindiging van de aanstelling van rechtswege;
- door de vaste benoeming van een ander personeelslid.

Tijdelijke personeelsleden wiens aanstelling werd beëindigd, kunnen uiteraard niet worden verplicht om deel te nemen aan de vergadering van de delibererende klassenraad. Bij niet-deelname is het lid gewettigd afwezig.

Ook na 1 september kan het in elk geval enkel gaan om de leraars en godsdienstleraars die aan de leerling in kwestie onderwijs hebben verstrekt, niet om de personeelsleden die pas sedert die datum een opdracht hebben gekregen in dat leerjaar, die onderwijsvorm en onderverdeling.

Deelname aan een klassenraad, ook in de zomervakantie, is gedekt door de verzekering voor arbeidsongevallen indien het tijdelijke personeelslid in het volgende schooljaar nog minimaal één uur aangesteld is¹. Is dit niet het geval maar is de betrokkene wel bereid om deel te nemen aan de klassenraad, dan is het aangewezen om met hem/haar een vrijwilligersovereenkomst af te sluiten; in dat geval valt hij/zij onder de verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid en eventueel voor lichamelijke schade en rechtsbijstand, afhankelijk van de polis die het schoolbestuur hiervoor heeft afgesloten.

4 Voltalligheid

Organisatiebesluit, art. 5, §3, eerste lid:

Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de deliberatie deel te nemen. Hiervan kan alleen worden afgeweken in geval van gewettigde afwezigheid of bewezen overmacht om op de klassenraadvergadering aanwezig te zijn.

Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de deliberatie deel te nemen, uitgezonderd in geval van:

- **Gewettigde afwezigheid**

Voor een gewettigde afwezigheid tijdens een deliberatie gelden dezelfde regels als op een gewone schooldag (ziekte, geboorte, ...).

- **Bewezen overmacht**

Het begrip overmacht wordt geïnterpreteerd als de niet-toerekenbare onmogelijkheid om zijn verplichting na te komen. Een stemgerechtigd lid heeft de verplichting aanwezig te zijn op de delibererende klassenraad. Hij moet deze verplichting nakomen. Indien het lid niet aanwezig is, kan zijn afwezigheid enkel als overmacht beschouwd worden indien de reden daarvoor niet aan hemzelf kan worden toegeschreven. De reden ligt dus volledig buiten hemzelf.

Bewijzen dat er sprake is van overmacht, is niet evident. Daarom doet men er best zo weinig mogelijk een beroep op.

Als voorbeeld van bewezen overmacht gaf de reglementering vroeger aan: “een leraar die in diverse klassen of scholen fungeert, kan onmogelijk alle delibererende klassenraadsvergaderingen bijwonen wanneer deze op hetzelfde tijdstip plaatsvinden”. Hoewel niet meer vermeld, blijft dit voorbeeld voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen verdedigbaar.

¹ Voor een beperkte groep van tijdelijke personeelsleden eindigt de overeenkomst op 30 juni. De schoolvakantie zit niet in hun aanstelling inbegrepen. Voor hen geldt een speciale regeling: tot een week na 30 juni en vanaf een week voor de start van het nieuwe schooljaar zijn ze aan die verzekering onderworpen. Aldus volgens een antwoord van minister Hilde Crevits op een parlementaire vraag van 21 juni 2017 en bevestigd door de rechtspraak.

5 Ongewettigde afwezigheid

Organisatiebesluit, art. 5, §3, tweede lid:

De ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid tast de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aan.

Dat de ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aantast, doet geen afbreuk aan de algemene regel van voltalligheid (zie het punt hierboven). In voorkomend geval zal het schoolbestuur dus moeten bewijzen er zelf alles aan gedaan te hebben om onwettige afwezigheden te vermijden (bv. tijdig communiceren van deliberatiedata, personeel expliciet op zijn plichten wijzen ...)

6 Onverenigbaarheden

Organisatiebesluit, art. 5, §4:

*Geen enkel lid van de delibererende klassenraad mag deelnemen aan enige beslissing betreffende een bloed- of aanverwant tot en met de vierde graad of betreffende een leerling aan wie hij *privaatlessen* of een schriftelijke cursus heeft gegeven.*

6.1 Een bloed- of aanverwant tot en met de vierde graad

De graad van bloedverwantschap wordt berekend door op te klimmen tot de gemeenschappelijke stamouder en vervolgens af te dalen tot bij de persoon waarvoor de graadverwantschap moet worden nagekeken. Een leraar kan dus niet delibereren over zijn kinderen (eerste graad), zijn kleinkinderen of broers en zusters (tweede graad), de kinderen van zijn broers en zusters (derde graad), de kinderen van zijn ooms en tantes (vierde graad).

6.2 Een leerling aan wie hij *privaatlessen* gegeven heeft

Een les dient te worden beschouwd als een "privaatles" indien aan de volgende vier criteria gezamenlijk wordt voldaan:²

- ze wordt gegeven buiten de gewone lessen;
- ze wordt georganiseerd zonder enige rechtstreekse betrokkenheid van de school waar de leerling is ingeschreven, maar berust enkel op een persoonlijk initiatief van de ouders/leerling;
- ze wordt georganiseerd buiten het gebouwencomplex van de school;
- ze heeft betrekking op een deel of het geheel van het leerprogramma waarover de leraar op het einde van het schooljaar een uitspraak doet.

Aangezien inhaal-, remediërings- of begeleidingslessen worden georganiseerd binnen schoolverband of met medeweten of zelfs op aandringen van de begeleidende klassenraad, worden ze uiteraard niet als *privaatlessen* beschouwd.

² Gebaseerd op de brief van mevr. Katrien Bonneux, Vlaams Ministerie van Onderwijs en vorming, Secundair onderwijs en Leerlingenbegeleiding, afdelingshoofd, van 12 februari 2013 ref. CD/2013/5 - 13CA-I-2013-01366 betreffende "privaatles" (Correspondentie met Katholiek Onderwijs Vlaanderen).

7 Verhouding stemgerechtigde - raadgevende leden

Tijdens de deliberatie staan de raadgevende leden de stemgerechtigde leden bij om tot een zo volledig en correct mogelijk beeld van de leerling (kennis, inzichten, vaardigheden, attitudes) te komen. In de praktijk zal de voorzitter van de delibererende klassenraad door de manier waarop hij of zij de deliberatie aanpakt, in grote mate bepalen hoe strikt het onderscheid tussen beide categorieën deelnemers wordt toegepast.

Het is evenwel van groot belang dat ze bij een beslissing naar een consensus streven. Hoewel er een onderscheid wordt gemaakt tussen stemgerechtigde en raadgevende leden, is de stemming facultatief en wordt ze het best zo veel mogelijk vermeden. Aangezien stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde leden hetzelfde doel voor ogen hebben - de zorg om de meest zinvolle studie- en/of beroepsloopbaan van de leerling te ontdekken - is een al te strikt onderscheid tussen beide groepen tijdens de deliberatie geen goed idee.

8 Deliberatiecriteria

Opdat deliberatiebeslissingen over de leerjaren heen consistent zouden zijn, spreken sommige scholen deliberatiecriteria af. Deze (meestal mathematische) criteria mogen het karakter niet aannemen van absoluut bindende regels. Ze zijn louter bedoeld als hulpmiddel voor intern gebruik. Ze hebben overigens evenmin een motiverende kracht om een individuele leerling te beoordelen en zullen de toets van de Raad van State niet doorstaan.

Deliberatiecriteria moeten op vraag wel openbaar gemaakt worden (zie mededeling "[Openbaarheid van bestuur: toegang tot evaluatie- en deliberatiedocumenten in vrije secundaire scholen](#)" (MLER_139)). Transparantie over deliberatiecriteria is niet onmiddellijk een probleem. Toch zouden we ze niet in het schoolreglement opnemen omdat dat de indruk zou geven dat ze de delibererende klassenraad binden, wat niet het geval is. Dit is immers een inbreuk op de autonomie van de klassenraad.

